

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 110 (209) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, Środa 12 września 1928 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Polska a Z. S. R. R. — Polska a Litwa. — Sprawy wewnętrzne: życie partyjne. — Polityka socjalna i zawodowa. — Sprawy gospodarcze. — Notatki i informacje: Różne. Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 9.IX, nawiązując do art. „Kurjera Warszawskiego” poświęconego wyjazdowi delegacji polskiej na targi w Niżnim - Nowgorodzie, podkreśla, że polska prasa widzi przeszkodę w uregulowaniu stosunków gospodarczych z Z. S. R. R. „w głębokiej różnicy warunków życia ekonomicznego i politycznego obu krajów”. Dziennik nie podziela powyższego poglądu prasy polskiej i uważa rozwój i uregulowanie stosunków gospodarczych pomiędzy Z. S. R. R. i Polską za rzecz zupełnie możliwą. Zdaniem dziennika, Polska dowiedziała się i zaczęła mówić o wspomnianych „głębokich różnicach” dopiero wówczas, gdy zmuszona była szukać usprawiedliwienia dla nowego antysowieckiego kursu polityki rządu polskiego: polityki częstej wymiany wizyt wojskowych z Rumunią, — nowych konszachtów z emigracją ukraińską oraz wzmożonego nacisku na Litwę. Prasa polska, zrzucając na Z. S. R. R. winę za niepowodzenie rokowań sowiecko - polskich, zapomina, że przedwstępne konferencje w sprawie zawarcia umowy handlowej zostały przerwane z inicjatywy rządu polskiego, na skutek wyżej wymienionego zwrotu w polityce polskiej. Prasa polska nie może powstrzymać się od antysowieckich wystąpień nawet przy omawianiu wyjazdu delegacji polskiej do Z. S. R. R. Widocznie, „dobrotliwy” (jak go nazywają dzienniki polskie) wpływ paktu Kellogg’a, nieposiadającego jeszcze mocy prawnej, nie zmusił jeszcze pewnej części prasy polskiej do porzucenia tej mało zaszczytnej roli, odgrywanej w stosunkach polsko - sowieckich. W końcu dziennik wyraża nadzieję, że wycieczka delegacji polskiej położy kres fałszywym wiadomościom o Z. S. R. R., zakorzenionym w Polsce. Przeto też przemysłowcy polscy doznają w Sowietach miłego przyjęcia. Co się zaś dotyczy uregulowania stosunków handlowych pomiędzy Polską a Z. S. R. R., to pierwsze słowo należy tu do rządu polskiego, któremu stanowisko rządu sowieckiego w tej sprawie jest dobrze znane.

Izwiestja 8.IX podaje z Mińska, że wiadomości o zawieszeniu działalności T-wa Szkoły Białoruskiej przez władze polskie wywołały oburzenie ludności BSRR. W zakładach przemysłowych w Mińsku odbywają się od 3 dni wiece protestacyjne przeciwko gne-

bieniu białoruskiej kultury narodowej na Białorusi Zachodniej.

POLSKA A LITWA.

Izwiestja 11.IX, nawiązując do projektu tymczasowego paktu o nieagresji pomiędzy Polską a Litwą, wysuniętego przez sowieckich polityków i publicystów oraz do negatywnego stanowiska, zajętego w tej sprawie przez polityków litewskich, którzy uważają projekt taki za niecelowy ze względu na pakt Kellogg’a i piszą: Pozycja, zajęta przez polityków litewskich jest niewłaściwa, ponieważ pakt Kellogg’a nie był ratyfikowany i niewiadomo, kiedy jego ratyfikacja nastąpi. Sądząc z ostatniego oświadczenia ministra Zaleskiego, „opłakującego brak w pakcie miłych jego sercu sankcji”, trudno oczekiwać, aby Polska specjalnie śpieszyła się z ratyfikacją tego paktu. Tymczasem projekt specjalnego paktu o nieagresji, wysunięty przez polityków sowieckich, mógłby wcześniej stać się prawomocnym, gdyż wymagałby ratyfikacji zaledwie tylko dwóch państw.

Izwiestja 9.IX, nawiązując do przemówienia Wo demarasa w Radzie Ligi oraz do „wypadków” prasy polskiej przeciwko premierowi litewskiemu, zaznacza: prasa polska, która zawsze usiłuje zrzuć na ZSRR odpowiedzialność za niepowodzenie rokowań polsko-litewskich, dotychczas nie zareagowała na wysuniętą przez Sowiety propozycję co do zawarcia układu o nieagresji pomiędzy Polską a Litwą. Zdaniem dziennika — Polsce zależy nie na uregulowaniu stosunków z Litwą, lecz na otrzymaniu „wolnej ręki” w stosunku do tej ostatniej. Jeszcze bardziej charakterystyczne jest ubolewanie prasy polskiej z powodu nieobecności w Genewie Chamberlain’a, który na ubiegłej sesji Rady nie szczędził ostrych słów przy ocenie postępowania Litwy. Polska w dalszym ciągu domaga się interwencji Ligi Nar. w konflikcie polsko-litewskim, a to w celu zmuszenia Litwy do kapitulacji. To położenie bez wyjścia, w jakim znalazła się kwestja polsko-litewska w Genewie najbardziej świadczy o celowości zawarcia traktatu o nieagresji i wznowienia bezpośrednich rokowań w atmosferze bardziej pokojowej.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prawda 8.IX donosi, że delegaci polskiej partii komunistycznej Andrzejewski, Jakubowicz i Limanowski wygłosili na posiedzeniu plenarnym kongresu komunistycznej międzynarodówki młodzieży w Moskwie referaty o sytuacji politycznej w Polsce oraz o rozdziałach w partiach komunistycznych Polski i Ukrainy Zachodniej. Referenci domagali się od kongresu zlikwidowania walk frakcyj w Z. M. K. oraz potępienia poglądów opozycji prawicowej w tej organizacji.

Prawda 6.IX ogłasza uchwałę zgromadzenia członków partii w Moskwie (t. zw. aktywu partyjnego) w sprawie decyzji VI kongresu międzynarodówki komunistycznej. Uchwała aprobuje bez zastrzeżeń te decyzje, kładąc szczególny nacisk na stosunek międzynarodówki komunistycznej do Trockiego i do opozycji w sowieckiej partii komunistycznej.

Prawda 8.IX donosi z rozmaitych miejscowości ZSRR o odbyciu się podobnych zgromadzeń lokalnych „aktywów partyjnych” zwołanych dla zgłoszenia aprobaty uchwałom kongresu międzynarodówki komunistycznej.

Poslednija Nowosti 9.IX ogłasza radjokomunikat sowiecki o nominacji Kamieniewa na stanowisko przewodniczącego kolegium jednego z departamentów radw gospodarstwa krajowego ZSRR.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

Izwestija 6.IX donosi, że w Kazakstanie rozpoczęto na podstawie decyzji C. K. W. sowieków i rady komisarzy ludowych autonomicznej republiki Kazakstańskiej konfiskate majątku szlachty tubylczej: chanów, sułtanów i bajów. Konfiskacie podlega majątek osób, które posiadają powyżej 150 głów rogacizny. Właściciele skonfiskowanego majątku zostają wysiedleni z granic Kazakstanu. Majątek ich ulega podziałowi pomiędzy miejscową „biedotę”. Reforma ta nie ma zastosowania do obwodu Karałpackiego, do okręgu Adajewskiego, do gmin, w których uprawiana jest bawełna oraz do gmin nadgranicznych.

Wozrożdżenie 5.IX ogłasza, jako przedruk z sowieckiego pisma „Biednota” wiadomość o liczbie gospodarstw chłopskich, całkowicie zwolnionych od opodatkowania w rozmaitych obwodach RSFSR. W autonomicznej republice Karelskiej liczba ta równa się 35% ogólnej liczby gospodarstw chłopskich w tej republice, w gubernji Archangielskiej — 35%, w auto-

nomicznym obwodzie Komi — 40%, w gubernji Wołogodzkiej — 35%, w gubernji Sewero-Dwńskiej — 35%, w obwodzie Leningradzkim — 35%, w gubernji Smoleńskiej — 35%, w gubernji Briańskiej — 32%, w gubernji Twerskiej — 30%, w gubernji Jarosławskiej — 30%, Iwanowo-Wozniesińskiej — 30%, Kostromskiej — 32%, Kałuskiej — 35%, Moskiewskiej i Włodzimierskiej — 30%, Niżegorodzkiej, Tułskiej i Wiackiej — 32%, Riazańskiej — 35%, w obwodzie Środkowego Czarnozemia — 35%, w autonomicznym obwodzie Wockim — 32%, w autonomicznym obwodzie Maryjskim — 35%, w autonomicznej republice Czuwaszskiej — 35%, w obwodzie Uralskim — 32%, w autonomicznych republikach Tatarskiej i Baszkirskiej oraz w obwodach Środkowej i Dolnej Wołgi — 35%, w obwodzie Północnego Kaukazu i w obwodzie Syberyjskim — 32%, w autonomicznej republice Dagestańskiej i Jakuckiej — 50%, w autonomicznych republikach Krymskiej i Kozackiej — 38%, w autonomicznej republice Kirgiskiej, Buriato-Mongolskiej oraz na Dalekim Wschodzie — 35%. Na podstawie analizy tych danych dochodzi pismo paryskie do wniosku o poważnym zaniku sił gospodarczych wsi rosyjskiej pod panowaniem Sowietów.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Prawda 8.IX omawia sytuację gospodarczą państwa. Skup zboża rozpoczął się w lipcu r. b. i nie dał dotychczas pożądanych wyników. Wszystko wskazuje jednak na to, że w najbliższej przyszłości należy oczekiwać doniosłych zmian w przebiegu skupu i ulżenia ciężkiej sytuacji, która się wytworzyła wskutek braku zboża na składach państwowych. Instytucje aprowizacyjne powinny poczynić wysiłki aby tych zmian osiągnąć. Równocześnie należy zwrócić uwagę na stałe pogorszenie się sytuacji w przemyśle sowieckim. Produkcja przemysłu obniża się z miesiąca na miesiąc. W lipcu obniżyła się ta produkcja przeciętnie o 9,3% w porównaniu z czerwcem. Sierpień przyniósł dalsze obniżenie się produkcji i stworzył poważne niebezpieczeństwo braku wytworów przemysłowych na rynku. W niektórych gałęziach przemysłu sytuacja przedstawia się katastrofalnie, np. w przemyśle lnianym produkcja obniżyła się w lipcu wskutek braku surowców o 70% w porównaniu z czerwcem. Pismo nawołuje rząd sowiecki do zastosowania wszystkich znajdujących się w jego ręku środków, w celu przyspieszenia realizacji tegorocznych zbiorów.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Prawda 8.IX donosi, że w Rostowie nad Donem rozpoczął się proces 130 sowieckich urzędników skarbowych, którzy stanęli przed sądem pod zarzutem dopuszczenia się licznych nadużyć podczas pełnienia obowiązków służbowych. Nadużycia polegały przeważnie na zwalnianiu kupców prywatnych od opodatkowania wzamian za otrzymanie łapówek.

Komsomolskaja Prawda 9.IX donosi, że w licznych fabrykach w Leningradzie wykryto tajne robo-

tnicze kasy wzajemnej pomocy. W niektórych wypadkach kasy te istniały od czasów przedwojennych. Władze sowieckie nakazały natychmiastową likwidację tych organizacji oraz zastąpienie ich przez sowieckie kasy związkowe.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Poslednija Nowosti 5.IX. Delegacje rosyjska i ukraińska na kongresie mniejszości (korespondencja z Genewy).

Rul 8.IX. „Bardziej, niż oczywiście” (odpowiedź na artykuł „Gazety Porannej”).

